

Кам'яне обличчя, чорне серце
Чин-Нінг Чу

Філософія стародавніх воїнів для досягнення успіху в усіх сферах життя.

«Ми так часто турбуємося про те, що робить нас хорошими, що забуваємо про те, що робить нас великими».

Кам'яне обличчя, чорне серце» описує таємний закон природи, що керує успішною поведінкою в кожному аспекті життя. Від стародавніх часів і дотепер усі успішні люди користуються цим секретом. Цей закон дає вигоду і в бізнесі, і в особистому житті. Не шукайте тут порад, як виробити специфічні вміння й особливі навички. Сила «кам'яного обличчя, чорного серця» вже всередині вас. Це внутрішня сила та природний стан справжнього «я», де повне задоволення, ясність, стійкість і співчуття невіддільні від вас. Найбільшою мірою, з'єднавшись із цією силою всередині себе, ви досягнете нездоланої чіткості та зосередження, щоб відкрити й реалізувати омріяну долю.

Чин-Нінг Чу

Чин-НінгЧу «Кам'яне обличчя, чорне серце»

Відгуки

ВІД МИСЛИТЕЛІВ МИНУЛОГО – ВАМ. ВНУТРІШНЯ СИЛА – ЧЕСНИЙ ШЛЯХ ДО СПРАВЖНЬОЇ
ВИНАГОРОДИ.

Чу Чин-Нінг запропонувала натхненні уроки формування внутрішньої сили. Захопливі оповіді та принципи простягаються від таємниць китайської історії до сучасної підприємницької Америки. Містична та практична водночас, ця книжка переверне вашу уяву й запалить душу.

Дункан Андерсон, редактор журналу «Success»

Приголомшливо... 100 стратегій досягнення успіху у вашому особистому й діловому житті. Цю книжку потрібно поглинати, а не просто читати!

Докторка Соня Фрідман, ведуча програми «Sonya Live», CNN

Це прекрасна книжка, сповнена практичних порад щодо перетворення негараздів на перемогу. Мусите прочитати її!

Джордж «Іскра» Андерсон, легенда бейсболу

Для домогосподарок і генеральних директорів, боксера після поразки й непереможного головнокомандувача. Вона хитра й ніжна, фізична й ментальна, а головне – сповнена невичерпного духу. Якщо ви шукали насіння, щоб вирощувати пристрась, милосердя й успіх на щодень і в будь-якому віці, читайте цю книжку.

Том Каландра, «San Francisco Examiner»

Збудлива книжка, яка може впливати на все: від ділових рішень до кохання. Вона породжує глибокі думки, надаючи водночас конкретні приклади.

«Seattle Times»

Має бути співчутливий, реалістичний, дуже практичний підхід [до бізнесу й життя], і я думаю, що остання книжка Чу Чин-Нінг допоможе багатьом по цей бік Тихого океану, включно з багатьма тими, хто вважав, що не потребує таких уроків.

Джон Чарлтон, директор-розпорядник «Chase Manhattan Bank»

Ця приваблива книжка висвітлює принципи, гідні уваги будь-якого вдумливого менеджера.

Джордж Фон Петерфлай, президент «North American Holdings» і колишній помічник Державного секретаря

Суть усесвітньої мудрості, що стає ключем до успіху й порятунком у майбутньому. Написана чітко й методично, яскравий твір, який варто читати й перечитувати.

Ч. Я. Лі, автор «Flower Drum Song», «China Saga» та «Lover's Point»

Дивовижний вияв рівноваги. Прониклива, відверта й динамічна – путівник для тих, хто прагне змін.

Тед Р. Вінновскі, голова й генеральний директор «Key Bank of Oregon»

Чудова книжка, з якої кожен може дізнатися про секрети перемоги з азійської філософії.

Джо Каппо, видавець «Advertising Age»

Зводить вічну мудрість Сходу до рівня практичної й корисної ясності, типової для західної ділової ментальності. Справжній посібник «як робити» для людей бізнесу в усьому світу.

Двейн Л. Бовенс, виконавчий директор «American Pacific Operations», «Tektronix»

«Кам'яне обличчя, чорне серце» змусила мене багато що осмислювати, вказала нові напрямки дослідження, нове розуміння сили потенціалу. Прекрасне досягнення.

Марч Фонг Ю, держсекретар штату Каліфорнія

Пропонує мудрість, щоб розвинути внутрішню силу, покликану підтримувати себе та здобувати перемогу на полях життєвих битв. Якщо є інструкція для власника життя, то це «Кам'яне обличчя, чорне серце».

Майкл К. Сікора, колишній директор проекту «SOCRATES», «Defense Intelligence Agency»

Це переможець.

Джен Арнет, старший віце-президент «The Asia Society»

Очолує перелік книжок про самопоміч. Авторка Чу Чин-Нінг на шляху до слави зі своїм яскравим та унікальним мотиваційним твором.

«Minneapolis Star Tribune»

Свіжий погляд на зусилля, потрібні, щоб усунути бар'єри на шляху до успіху.

«Orange County Register»

Дійсно неймовірна. Чу заглибилася в це чорне серце, вийшовши звідти з універсальними уроками й застосунками для решти світу.

«Shambhala Star»

Книжкою мають користуватися всі студенти коледжу незалежно від спеціальності, щоб отримати допомогу в розвитку своєї кар'єри та свого життя.

Міло Шепард, судовий виконавець «Jack London Estate»

Нам дуже пощастило отримати таку чудову працю... Вона надихатиме читачів досягати успіху у своїх справах й отримувати насолоду від досягнутого.

Вун-Ю Чен, винахідник кавуна без зернят

Давня азійська філософія, що пропонує неймовірно чітку картину сучасної ефективності Азії... Книжка дуже, дуже неймовірна... переможець.

Воррен І. От, адмірал Військово-морського флоту США у відставці

Книжка для тих, хто вірить, що життя – це сума успіхів у всіх його елементах, особистих, соціальних чи економічних.

Майкл Павелл, власник «Powell's Books»

Якби я добігав кінця з останніми книжками в руці, то це були б Виблія, «Мистецтво війни» Сунь-цзи й «Кам'яне обличчя, чорне серце».

Сем Дж. Себастьяні, власник/винороб

Сповнена важливої інформації. Для тих, хто хоче навчитися досягати успіху й виживати, вона пропонує незвичайне сприйняття життя... Ця книжка для кожного.

«Earth News»

Одним «Кам'яне обличчя, чорне серце» дасть потрібну рівновагу. Для інших вона – усе.

«NAPRA Trade Journal»

Всевишньому Отцю, якому я завдячую всім.

Вічним воїнам, підприємцям світу.

Вони – наша надія й наше майбутнє.

Куртові, моему найкращому другу

Я вдячна всім, хто пройшов крізь мое життя, байдуже – позитивно чи негативно. Усі вони якось вплинули на зміст цієї книжки.

Дякую:

Карін М. Дібблі, без внеску якої ця книжка не була б такою.

Гейл Врла, моїй подрузі, яка завжди приходить на допомогу.

Дотті Волтерс, за її незламний дух і підтримку.

Дж. Дж. Лю Цай, моїй колишній однокласниці, за її любов і дружбу

Особлива подяка бібліографічному відділу Бібліотеки округу Марін у штаті Каліфорнія й Бібліотеці округу Малтнома в штаті Орегон.

Усім, кому я зобов'язана за те, що без їхньої командної роботи ця книжка була б неможлива.

До читача

Упродовж усієї книжки загальний термін «бізнесмен» і займенник «він» уживані для скорочення. У будь-якому разі авторка намірялася застосувати їх однаково для чоловіків і жінок.

Вступ

У 1949 році трирічною дитиною, тримаючись за мамину спідницю, я бігла разом із батьками та двома молодшими братами через злітну смугу шанхайського аеропорту. Серед вибухів бомб ми сіли на останній комерційний рейс із Китаю.

Після багатого та привілейованого життя моя сім'я опинилася у становищі непримітних іммігрантів поміж мільйонів тайванців, які втекли від завоювання комуністами. Усе майно, що ми спромоглися врятувати від життєвого краху, вміщували валізи, які несли мої батьки.

У 1969 році, коли мені було двадцять два роки, я вирушила з Тайваню до нового життя в Америці. Знову ставши безлицькою іммігранткою, я прибула в Лос-Анджелес із двома валізами, у яких лежало деяке майно, що його я привезла до нового дому: мій особистий одяг, кілька особистих речей і дві книжки.

На той час я вже прочитала сотні книжок і багато з них купила собі, однак до Сполучених Штатів привезла лише дві: Сунь-цзи «Мистецтво війни» й тоненьку, у чорній обкладинці книжку, яку написав Лі Чжун Ву і яка мала назву «Теорія кам'яного обличчя, чорного серця».

«Мистецтво війни», старовинна книжка про стратегію й мудрість, добре відома на Заході. Натомість «Теорія кам'яного обличчя, чорного серця» досить свіжа і ще й досі фактично невідома за межами Китаю.

Хоч я й не можу точно сказати, чому взяла із собою «Теорію кам'яного обличчя, чорного серця», тоді в мене було сильне інтуїтивне відчуття, що ця книжка виявиться дуже важливою. За своєю внутрішньою формою це дивна та складна книжка. Текст Лі туманний. Його аргументи містили великі інтуїтивні стрибки, що часто вибивали мене з рівноваги. Однак, уперше прочитавши «Теорію кам'яного обличчя, чорного серця», я зрозуміла, що вона має велику глибину. За останні двадцять років я поверталася до цієї книжки раз по раз, не знаючи навіть, чому, крім, можливо, потужного та тривожного відчуття, що в ній є ключ до загадки, яку я намагалася розгадати. Вона внесла кольори в мої роздуми про життєвий досвід. Я залишила на Тайвані багато цінних для мене речей, однак спромоглася привезти безцінну книжку Лі до Америки.

Лі вперше опублікував свої ідеї 1911 року, у часи хаосу та глибинних змін у Китаї. Це був рік падіння династії Цін, останньої в довгій вервечці імперських династій, що простягалася до початків людської цивілізації.

«Теорія кам'яного обличчя, чорного серця» так і не була перекладена чи опублікована поза Китаєм. Навіть у Китаї чесне обговорення автором того, як використовувати безжальність і лицемірство, так стурбовувало безжальних і лицемірних осіб, що книжку заборонили майже одразу після виходу у світ.

Навіть якби «Теорію кам'яного обличчя, чорного серця» ретельно переклали, усе одно навряд чи її осягнула б більшість некитайців. Китайська мова

вельми контекстуальна. Основні складники мови – це короткі три-або чотириієрогліфні фрази, які мають розширене значення проти буквального значення ієрогліфів, що формують фразу, – щось на зразок ідіоматичних висловів в англійській мові. Це розширене значення походить з історії, стародавньої літератури, народних казок і безлічі інших джерел. Тож кількома ієрогліфами китайський письменник може виразити дуже складну ідею, майстерно поєднуючи ці взаємозв'язки. Іноземці, яких вважають знавцями китайської мови, не мають внутрішнього знання китайської культури, тому часто розуміють слова, однак не усвідомлюють тих рівнів їхніх значень, які вони криють у собі.

У творі Лі ця складність ще більша. Його хаотичний стиль утруднює розуміння автора навіть для освічених китайців. Він пише короткими, розірваними епіграмами, що не мають сенсу для кожного, хто не заглиблений у китайську літературу. У своїй оригінальній формі книжка Лі дасть мало користі західним людям. Однак у мене завжди було відчуття, що його глибоке й украй чесне бачення світу, що становить суть філософії Лі, матиме велике значення для кожного, хто прагне контролювати своє життя. Саме це бачення, це ставлення, ця сутність і є тим, що я називаю просто «кам'яне обличчя, чорне серце».

За оцінками Лі, потрібно три роки наполегливо навчатися, щоб уміти використовувати його ідеї. Ідеї Лі запалили іскри в мені, змусивши дуже глибоко досліджувати впродовж останніх двадцяти років незвідану реальність нашого щоденного життя у його зв'язку з «кам'яним обличчям, чорним серцем».

У цих дослідженнях я виявила, що є два різні рівні розуміння. Є поверховий аспект: вивчення методів і практик, за допомогою яких ви можете дістати все, що заманеться, нав'язуючи свою волю іншим. Однак є й глибше, духовне розуміння «кам'яного обличчя, чорного серця» як природного та правильного стану вашої душі.

Вихована в Китаї, я вже заглибилася в буддизм, даосизм і конфуціанство, хоч була католичкою. Принципи цих релігій так глибоко вкорінені в китайській культурі, що не потрібно формально осягати будь-яку з них, щоб відчувати їхній вплив. Постійне прагнення розуміти світ приводило мене в різні його куточки. Я вивчала манускрипти індуїстів і християнську містику. У певну мить свого життя я полишила успішну бізнес-кар'єру в Лос-Анджелесі й перебралася до віддаленої гірської місцевості Орегонських Каскадів на тривалий період медитації й пошуку душі.

Розширюючи світогляд, я повернулася до китайських коренів із новим баченням. Я звернулася до буддизму, даосизму, конфуціанства та їхнього японського «екстракту» – дзен-буддизму. Мені ставало дедалі зрозуміліше, що ці різні релігії та філософії поділяли один і той самий головний принцип, і якщо я зможу зрозуміти й виділити цей принцип, то це дасть мені владу й контроль над власним життям, якого я прагнула. У боротьбі за формулювання цього принципу я й далі поверталася до Лі Чжун Ву і фрази «кам'яне обличчя, чорне серце».

Не вірю, що Лі, пишучи свою книжку, чітко розумів усю ширину та глибину цієї теми. Утім, тепер я розумію, що цінність твору Лі полягала в

накладанні секулярної подоби на принцип, який раніше завжди обговорювали в абстрактних, релігійних чи філософських термінах.

Роками я безуспішно намагалася написати про «Теорію кам'яного обличчя, чорного серця». Нарешті я відвернулася від цього твору й написала свої перші дві книжки «Китайські розумові ігри» («The Chinese Mind Game») та «Азійські розумові ігри» («The Asian Mind Game»). Тепер я можу писати «Кам'яне обличчя, чорне серце». Ідеї, які я висловлювала, були моїми особисто, однак я мала віддати належне Лі. Проте моя книжка – це не інтерпретація його праці. Для мене книжка Лі була не так джерелом знання, як способом дивитися на речі, відправним пунктом, щоб розгортати свої думки, та еталоном, щоб перевірити нові ідеї й відчуття.

Результатом мого дослідження є те, що з цієї книжки ви можете отримати безпосередню користь від того, що знатимете «Кам'яне обличчя, чорне серце» як концентрований потужний заряд. Знання, розкриті в цій книжці, віддзеркалить досвід вашого життя, який знайомий вам, але який ви не можете вербалізувати. Завдяки новітнім ідеям цієї книжки відкриття у вашому розумінні може настати за одну мить.

Пожертвуйте чеснотами, відмовтеся від мудрості;

Людям тисячу разів це буде вигідно.

Пожертвуйте добротою, відмовтеся від моралі,

Люди вітатимуть любов і батьківську шану.

Пожертвуйте розумом, відмовтеся від жадоби,

Бандити та злодії згинуть.

Лао-цзи «Дао де цзин»

Розділ 1

Суть «кам'яного обличчя, чорного серця»

Коли ви ховаєте свою волю від інших – це «кам'яне».

Коли ви нав'язуєте свою волю іншим – це «чорне».

Лі Чжун Ву

«Кам'яне обличчя, чорне серце» описує таємний закон природи, що керує успішною поведінкою в кожному аспекті життя. Він був в американських

першопоселенців. Азійські бізнесмени використовують це. Від стародавніх часів і донині всі успішні люди користуються цим секретом. «Кам'яне обличчя, чорне серце» – мудрість душі, яка не знає поділу на національності, раси чи релігії. Застосування цього закону приносить людям зиск і в їхньому бізнесі, і в особистому житті. Дотримання цього закону природи в нашій щоденній діяльності вивільнює найбільший потенціал усередині й навколо нас, тим самим даючи нам змогу повністю пізнати свою долю. Використовуючи силу «кам'яного обличчя, чорного серця», кожен із нас відкриє свою істинну долю.

Американців через засоби масової інформації постійно бомбардують образами успіху та щастя. Успіх часто визначає наш статус: марка авто, яким ми їздимо, дизайнерський годинник на руці або найновіша мода, якою ми огортаємо свої тіла. І все-таки успішне життя – те, яке прожив, розуміючи свій шлях і дотримуючись його, не збиваючись через мрії й не відповідаючи на очікування інших.

Багато людей так поглинуті прагненням до фальшивої ейфорії, що намагаються заперечувати життєві труднощі. Позитивне ставлення важливе, однак воно – лише частина оповіді. Розуміння того, як подолати біль, сумніви й поразку, – неймовірно важливий складник перемоги в життєвій грі. Ми так часто турбуємося про те, що робить нас хорошими, що забуваємо про те, що робить нас великими.

Характер сформований не з сонця і троянд. Подібно до сталі, його загартовують у вогні, між молотом і ковадлом. Долучивши силу «кам'яного обличчя, чорного серця», ви здобудете нову свідомість. Одним із результатів прочитання цієї книжки буде руйнування ваших традиційних уявлень про жорстокість. «Кам'яне обличчя, чорне серце» – про жорстокість і не лише. Ви дізнаєтеся, що, адаптуючи та набуваючи форми неструктурної жорстокості, збільшите свободу, потрібну, щоб ефективно виконувати завдання вашого життя.

«Кам'яне обличчя, чорне серце» – не про вироблення специфічних умінь, і я не збираюся щось давати вам. Сила «кам'яного обличчя, чорного серця» вже всередині вас. Це ваша внутрішня сила та природний стан вашого справжнього «я», де повне задоволення, ясність, стійкість і співчуття невіддільні від вас.

Опанувавши цю силу так, як зможете, ви не втратите виграшу. Сила «кам'яного обличчя, чорного серця» вчить вас бути ефективними у своїх діях і вестиме до бажаних результатів. Найбільшою мірою, з'єднавшись із цією силою всередині себе, ви досягнете нездоланної чіткості й зосередження, щоб відкрити й реалізувати свою виміряну долю.

Внутрішній стан

«Кам'яне обличчя, чорне серце» – це не сама собою доктрина. Радше вона містить елемент, спільний для багатьох доктрин. На своєму практичному,

менш філософському рівні «кам'яне обличчя, чорне серце» стосується дій та їхньої ефективності.

Ось приклад із сучасної Америки: щороку публікують десятки книжок, які намагаються вчити вас, як стати ефективнішими у своїх діях, краще продавати й загалом бути щасливішими та динамічнішими особами. У цих книжках автор прописує певну послідовність дій, що приведуть вас до бажаного результату. Зазвичай це план, який спрацював у випадку самого автора й декого із його студентів. Однак він не обов'язково добре працюватиме у випадку багатьох читачів, навіть якщо вони ретельно виконуватимуть авторські вказівки. Наприклад, двоє прочитають одну й ту саму книжку про приборкання левів. Вони можуть увійти до клітки в однаковому одязі. Вони можуть використовувати однакові жести та слова, наказуючи левові. Однак результати можуть бути неоднакові. Один змусить лева стрибнути крізь обруч, а інший – перетвориться на жадливу купу кісток на підлозі клітки.

Схоже, ці автори не усвідомлюють, що є внутрішній стан, якого потрібно досягти, щоб слова й дії були ефективні. Експерти, які пишуть такі книжки, успішні в тому, що роблять, бо їм вдалося досягти цього стану інтуїтивно чи несвідомо. Напевно, вони не зрозуміли проблем тих, кому так не поталанило.

«Кам'яне обличчя, чорне серце» – це теорія з величезним практичним застосуванням. Її можна використати в будь-яких заходах і як для доброї, так і для лихого мети. Перша поверхова зустріч із «кам'яним обличчям, чорним серцем» часто шокує, спричиняючи відразу, бо може допомогти і злочинцю, і святому. Вона видається егоїстичною, жорстокою й абсолютно аморальною концепцією. Однак я стверджую, що це мають бути не обов'язково деструктивні властивості.

Як свідчить назва, у цьому внутрішньому стані є два елементи: «кам'яне обличчя» й «чорне серце».

«Кам'яне обличчя» – щит

Розгляньмо азійську концепцію обличчя. Вона стосується того, що інші люди думають про вас і як ставляться до вас. Більшість азійців неймовірно турбуються про те, щоб інші думали про них добре, а особливо – щоб поважали їхню особисту гідність. Порівняйте цю ідею із західним уявленням про те, що найкраще бути товстошкірим і нечутливим до критики та негативної думки інших. Разом ці дві ідеї приблизно передають поняття «кам'яного обличчя» – щита, покликаного захистити нашу гідність від поганої думки інших. Особа, мистецьки створюючи «кам'яне обличчя», створює власний позитивний імідж, не зважаючи на критику інших.

Коли рухаєшся до якоїсь мети, завжди можуть виникнути сумніви щодо здатності досягти її, мотивів досягнення чи заслуженості зиску від цього досягнення. Часто ми відчуваємо потребу спочатку справдити свої мрії.

Людина з «кам'яним обличчям» здатна позбутися своїх сумнівів. Вона відмовляється визнати обмеження, що їх намагаються накласти на неї інші, а ще важливіше, вона відкидає будь-які обмеження, які ми накладаємо самі на себе. Вона не сумнівається у своїх здібностях чи заслуженості винагороди. У власних очах вона досконала.

Світ схильний сприймати наші власні судження про самих себе. Завдяки абсолютній впевненості в собі людині з «кам'яним обличчям» довіряють інші. Вони бачать її як успішну й дають дорогу до успіху.

Чудовим прикладом «кам'яного обличчя» видається колишній президент США Рональд Рейган, чиї адміністративні здібності були вельми обмежені. Найважливішою справою його помічників було запобігти необдуманим висловам президента зі складних питань. Щоразу, коли він робив це, незмінно демонстрував жадливе невігластво. Однак містер Рейган мав непорушний імідж великого державного мужа, що діє рішуче, навіть якщо цілком не розуміє проблеми. Його прості відповіді породжували в американців відчуття довіри. Після років соціальних заворушень удома і приниження за кордоном американці знову почувалися добре, відчуваючи, що контроль над справами повернувся. Американці поділяли особисту думку Рональда Рейгана, тому він закінчив свій термін перебування на посаді як найпопулярніший президент у новітній історії.

З другого боку, ще один колишній президент Джиммі Картер краще розумів широкі можливості своєї посади, однак був геть переповнений ними. Він надто добре розумів власні обмежені можливості, а отже, мав великі сумніви щодо важливих питань. Американці сприймали його сумніви як некомпетентність і скинули з посади великою кількістю голосів. Справді розуміючи труднощі, з якими мала справу нація, і дозволяючи громадянам поділяти з ним небезпеку, Картер поширював відчуття безсилої розпачу.

Якби полковник Олівер Норт відчував хоч краплю провини за злочини в Ірані, в участі в якому він зізнався, то був би зараз у в'язниці. Натомість він – вільна людина, символ патріотизму для мільйонів і спікер, який збирає величезні гонорари. Він жодного разу не покався у своїх злочинних діях. Олівер Норт так сильно вірив у свій патріотизм, що передав героїчний образ мільйонам людей. Людина, менш переконана у своїй правоті, отримала б серйозне покарання за злочини й остракізм від громадськості.

«Кам'яне обличчя» не мусить бути переконливе чи агресивне. Воно може бути смиренне й покірне. «Кам'яне обличчя» – це здатність набувати будь-якого виразу, якого потребує ситуація, незалежно від того, що про це думають інші люди.

Є старовинна китайська оповідка про молодика на ім'я Хан Сін, який мав репутацію вмілого бійця кунг-фу. Якось Хан Сін прогулювався вулицями свого міста й зустрів двох чоловіків, що чули про його майстерність. Та пара викликала молодика на смертний двобій. Хан намагався відхилити виклик, однак чоловіки не дали йому піти. Вони змушували його битися або проповзти по-собачому між розставленими ногами. Хоч для китайця це невимовне приниження, Хан Сін погодився повзти, а не битися.

Звістка про його приниження й боягузтво швидко ширилася всім містом. З нього відкрито сміялися, однак Хан жодного разу не вибачився й не пояснив

своєї начебто безхарактерної поведінки. Пізніше він показав себе одним із найміцніших і найбезстрашніших бійців у китайській історії. Для Хана пара недосвідчених розбишак не становила жодної загрози. Просто вони не були гідні змагатися з ним. У душі Хан знав, що він безстрашний воїн. Його не хвилювало, що про нього думають інші. «Кам'яне обличчя» Хана було скромним і малодушним фасадом, яким він скористався, щоб убезпечити себе від потреби вбивати двох таких незначних відморозків.

Протилежністю до внутрішньої гідності Хан Сіна є приклад мого друга, що тепер працює помічником лікаря, розробляючи й патентуючи прототипи медичного обладнання. Спочатку між ним та його керівником відбулася тривала й нерішуча дискусія щодо співавторства під час створення апарата в обмін на технічні знання й уміння мого друга. Відтак він невтомно працював, однак не йшлося про співавторство чи якусь іншу форму компенсації. Мій друг соромиться порушувати цю тему, бо в нього немає нормального прототипу й він не відчуває себе гідним компенсації. Він не просив моєї поради, тож я й не давала її. Думаю, йому було б краще набути «кам'яного обличчя» людини із сильним відчуттям власної гідності. Мій друг отримав би співавторство просто з тієї причини, яку він сам визначив як привід не сперечатися з лікарем: пристрій усе ще не готовий. Він усе ще потрібен.

Коли мій друг доведе пристрій до такого функційного стану, щоб іти до лікаря за компенсацією, хтозна, що він отримає? У цю мить він опиниться в дуже невигідному становищі. Лікар уже досяг своєї мети й далі може його не потребувати.

«Чорне серце» – спис

«Чорне серце» – здатність діяти, попри наслідки, що впливатимуть на інших. «Чорне серце» безжальне, але не обов'язково зле.

До винаходів сучасної медицини хірург оперував, не маючи змоги знеболити хворого. Він мав уміти різати швидко й рішуче, не зважаючи на стогони та крики свого пацієнта. Заради ефективності він мусив бути геть незворушним та емоційно відчуженим від болю, якого завдавав.

І навпаки, генерал, сповнений співчуття до людей настільки, що стережеться віддавати наказ солдатам пожертвувати життям, не має жодної користі для своєї країни. Він зазнає поразки, а його люди потраплять у полон; водночас генерал із «чорним серцем» може викинути зі свідомості жахи битви й повністю зосередитися на потрібному результаті – перемозі.

Підприємець має вміти приймати складні рішення щодо невигідних операцій. Якщо він цього не вміє, його компанія зазнає невдачі. Кінцевим результатом короткочасного співчуття до частини працівників стане повне припинення їхньої діяльності – і всі вони будуть звільнені.

Особа з чорним серцем підіймається над короткочасним співчуттям. Вона зосереджує свою увагу на меті, ігноруючи витрати.

Особа з чорним серцем сміливо йде на невдачі. Ефективні дії завжди криють у собі ризик невдачі. Хірург, маючи перед собою жертву аварії, яка потребує потенційно небезпечної операції, знає, що найбезпечніший підхід – не оперувати. Хоч пацієнт, імовірно, помре, хірург ризикує певною доганою. Якщо він оперує, а пацієнт помирає, то ризик для хірурга – бути звинуваченим у завданні смерті.

Дві сторони однієї медалі

«Кам'яне обличчя» й «чорне серце» – це дві сторони однієї медалі. Коли хтось має силу «кам'яного обличчя», він здатен ігнорувати критику й незгоду мас. Ця сама сила також є джерелом чорного серця – вона дає йому змогу ефективно використовувати силу, щоб прорватися крізь невігластво й упереджені ідеї людей.

Не можна використовувати кам'яне обличчя без чорного серця так само, як не можна діяти з чорним серцем без кам'яного обличчя. Носій «кам'яного обличчя, чорного серця» мусить докладати зусиль, щоб ігнорувати критику, насмішки й обливання брудом із боку інших, водночас виконуючи обов'язки так, як він вміє. У будь-яку мить він може вільно використовувати більшою мірою силу кам'яного обличчя й меншою силою чорного серця або навпаки залежно від диктату ситуації.

Три фази «кам'яного обличчя, чорного серця»

Завоювання інших потребує сили.

Завоювання себе потребує міцності.

Лао-цзи «Дао де цзин»

Перша фаза: виграти за будь-яку ціну

«Кам'яне обличчя, чорне серце» у своєму найгрубішому вияві не має моральних основ. Воно суто шукає способів, як отримати те, чого хоче: інакше кажучи, виграти за будь-яку ціну. На цьому рівні «кам'яному обличчю» повністю бракує свідомості, а «чорне серце» абсолютно безжальне.

У своїй найгрубішій, найвідвертішій формі «кам'яне обличчя, чорне серце» ніяк не пов'язане з етикою – воно вдається до ефективної дії. Приклади можна знайти, якщо поглянути на газету: працівників великої авіакомпанії схопили за руку, коли вони фальсифікували звіти про обслуговування й перевірку систем безпеки, щоб зменшити операційні витрати. Керівники, які наказали робити ці фальсифікації, чітко розуміли, що наражають життя своїх

пасажирів, пілотів та екіпажу на величезний ризик, цілком непропорційний зекономленим грошам.

Спис – корисний інструмент для замирення, але водночас знаряддя смерті. «Кам'яне обличчя, чорне серце» подібно до списа не несе в собі зла, однак хтось може застосувати стратегію «кам'яного обличчя, чорного серця», щоб досягти своєї вигоди за будь-яку ціну. Деякі люди інтуїтивно здатні скористатися «кам'яним обличчям, чорним серцем» як знаряддям, щоб задовольнити свої егоїстичні мотиви. Для таких людей жодна ціна не буде високою для перемоги, адже ту досягають чужим коштом.

Від доісторичних часів і до сьогодення, від Сходу до Заходу знайдеться сила-силенна людей, які збагатилися, здійснивши першу фазу «кам'яного обличчя, чорного серця». Погляньте на крах американських інституцій заощадження та кредитування, а також на незаконні дії Міжнародного банку кредитів і комерції. Усі «престижні» особи, які ховаються за лаштунками цих інституцій, – майстри в застосуванні стратегії «кам'яного обличчя, чорного серця» в її найпримітивнішому вигляді.

Їхнє обличчя непроникно байдуже й захищає від будь-якої критики ззовні й від власної совісті. Їхні серця такі чорні, що, коли вони підняли свої списи проти довірливої безтурботної людської громади, невинні вкладники були приречені повільно вмирати, втративши фінансову кров. Мета цих осіб – самозбагачення, а «кам'яне обличчя, чорне серце» – засіб досягти його. Перша фаза «кам'яного обличчя, чорного серця» забезпечує нам виграв, хоча наша перемога часто не солодка. Переважно життя завдяки своїм містичним силам зробить так, що наші темні справи йтимуть за нами. Подолати інших грубою силою не складно – потрібно лише погодитися продати свою душу дияволу.

На рівні першої фази виділяють три стадії:

Перша: непроникна, як фортечний мур, вугільна чорнота. Це рівень дрібного кишенькового злодія, шахрая й афериста. Хоч шкіра в них – як у бегемота, її можна пробити. Їхня чорнота помітна всім, хто їх бачить. Вони огидні й мерзенні в очах кожного.

Друга: кам'яна та тверда шкіра, чорнота й мерехтливість. Це практики вищого рівня. Вони зміцнили своє обличчя, зробивши його закам'янілим, відполірували своє чорне серце, зробивши його привабливішим. Це вже не дрібні кишенькові злодюжки. Їхня показна зовнішність поважна. Вам здається, що цим людям можна довіряти, і лише пізніше ви зрозумієте, як помилялися.

Третя стадія: закам'янілість аж до втрати форми, чорнота до втрати кольору – найвищий рівень. Це рівень позірно віртуозних людей, які можуть безжально йти до своєї мети, тоді як їхні жертви прославляють їхні чесноти. Цієї стадії досягли деякі наші політики минулого й сучасності.

Друга фаза: самоаналіз

Після першої фази настає глибша сутність «кам'яного обличчя, чорного серця». Коли дехто застосовує «кам'яне обличчя, чорне серце», то може

подумати, що воно відразливе навіть для нього самого. І тому він починає процес самоаналізу.

Самоаналіз – це духовний процес. Ми не можемо чесно чи вповні звернутися до «кам'яного обличчя, чорного серця», не згадавши духовного аспекту життя, адже цей аспект прикрашає реалії нашої бізнес-діяльності й особисті справи. Люди вносять у бізнес своє ество й зазвичай поведуться в бізнесі так само, як і будь-де.

Східна людина не розрізняє бізнес, мистецтво війни, філософію та духовність. Мудрість духовності – корінь щоденного життя. Хоч мудрість одна, її застосувань безліч. Натомість на Заході загалом розділяють життєві знання на окремі шматочки, а потім розкладають в окремі розділи. Ті, хто культивує першу фазу «кам'яного обличчя, чорного серця», не культивуючи другої фази, можуть виявитися небезпечними людьми.

На стадії самоаналізу людина часто стає вразливою, відкинувши потужну аморальну поведінку першої фази й почавши шукати світ невідомого. Її дух також потребує більшого задоволення від своєї поведінки. Він перебуває у стані невизначеності, непевності, інколи болю й гніву.

Він сповнений новим відкриттям, побачивши, що багато ворогів у ньому – це недоліки його характеру: жадібність, гнів, внутрішні сумніви, самообмеження, ревності, заздрість, боязкість, сором, тривоги, вузький світогляд, огида, ілюзії, прагнення, самолюбство, лінощі, лицемірство та претензійність. Він виявляє, що його розум стає джерелом високого й низького, гордості й образ, задоволення й жалю, тоді як ворогів безліч, а здатність подолати всі ці недоліки мізерна.

На цій стадії, навіть попри те, що він може мати розтерзаний вигляд та інші сприйматимуть його як розгублену людину, усередині самого себе він проходить через потужну трансформацію.

Третя фаза: воїн

Ця кінцева фаза поєднує попередні дві. Тут ви зможете створити ґрунт, щоб сполучити величне й жорстоке. Нижче наведені риси воїна.

Безстрашність і відчуженість

Після другої фази особа стає індиферентною й хороброю. Вона стає в позицію воїна – безстрашного й відчуженого. Воїн бачить життя як битву, яку він мусить вести. Виходу немає. Перемога – єдина мета.

Воїн безстрашно б'ється з ворожими зовнішніми елементами, водночас хоробро виступаючи проти своїх внутрішніх ворогів. Потім він може відчужитися від них, тож їхня наявність більше не заважає йому. Саме завдяки цій силі безстрашності й відчуженості воїн може зустрічати життєві виклики спокійно та прихильно.

Індійський філософ XIII століття Шанкарачар'я зазначав, що навіть найвидатніший воїн, стоячи посеред поля битви, упріває від страху. Хоч його тіло й розум сповнені страху, дух його безстрашний. Він може відділитися від страху тіла й розуму, тримаючись замість цього безстрашності свого духу.

Нещодавно я переглядала старий кінофільм, історію про хоробрість і кохання американських першопоселенців. Було очевидно, що вони розуміли піднесений стан спокійного відчуження. Вони були байдужі до страждань, діяли попри страх, відчуваючи самотність, спокійно сприймали й долали нещастя, однак ніколи не втрачали своєї мети з поля зору. Споглядання на їхню, подібну до воїнів сміливість і впевненість у собі багато разів протягом фільму змушувало мене плакати.

Ідеться не про те, щоб ви не реагували на виклики та зберігали байдужість у такому стані відчуженості. Радше вами не керують ваші емоції, тож ви можете наполегливо діяти з більшою сміливістю й поновленою енергією.

Пристосування до величі

Я зустрічала багатьох людей, які постаріли, але не змужніли. Їхні очі випромінюють біль і розчарування. Їх побило життя, у них було так багато розбитих мрій. Надії й очікування юності минули, тож лишилося чекати тільки смерті.

Помилка, якої вони припустилися, полягає в тому, що вони не підготувалися до суворих уроків, які визначив їм Творець на життєвому шляху, – уроків, потрібних, щоб зміцнити свій дух і підготуватися до величі. На відміну від воїна, який визнає сувору дисципліну за привілеїв і честь, ці люди схожі на зерно, кинуті під жорна та змелені колесом життя в сумнівах і стражданнях.

Як і більшість людей, я молюся за добрі часи й добру долю. Слова молитви «Нехай буде воля Твоя» колись до смерті лякали мене. Насправді, однак, світ, у якому ми живемо, крихкий і неперервно змінний, а наше існування й виживання обережно прив'язане невидимою ниточкою Божого благовоління. Здобутки та втрати – постійна умова людського життя.

Спостерігаючи за пожежею на пагорбах Окленда й Берклі поблизу бухти Сан-Франциско, у якій згоріли сімсот фешенебельних будинків, я ще раз переконалася, що, хай як ми не ігнорували можливі негативні й неприємні аспекти життя, наш Творець пише власну історію нашого життя. Тепер, коли я молюся, то прошу непорушної внутрішньої сили й сили воїна, щоб визнати ці суворі уроки й навчитися з них, а не бути зруйнованою.

Поєднання духовного й матеріального світів

У цій книжці ми матимемо справу здебільшого із третьою фазою. Ми вчитимемося, як жити в цьому світі й не бути його жертвою і як не завдавати несправедливого болю та втрат тим, хто цього не заслуговує. Ми застосовуватимемо «кам'яне обличчя, чорне серце», щоб захистити себе від чиеїсь агресії.

У такий спосіб ми стаємо воїнами, однак не у традиційному західному розумінні «машин-убивць». Зовнішня здатність воїна ефективно вразити свою ціль спрямована внутрішньою мудрістю, культивованою через сприйняття життєвих викликів і пошук духовної рівноваги.

Японський майстер меча XVI століття Мійомото Мусасі казав: «Воїн – це той, хто використовує перо й меч однаково вміло». Отже, щоб бути справді великим воїном, ви маєте майстерно володіти чимось більшим, ніж ваша зброя. Великий воїн – це врівноважена особа, яка, розуміючи життя, здатна опанувати переваги своєї зброї. Те, як самурай вправляється зі своїм мечем, метафорично еквівалентне тому, як ми вправляємося зі своїми щоденними завданнями, особливо із завданням вижити. Мусасі сказав також: «Шлях умінь воїна – це шлях природи. Коли ти йдеш за силою природи, знаючи ритм усіх ситуацій, то природно зможеш зарубати й ударити ворога».

Використовуючи «кам'яне обличчя, чорне серце», поступово ви побачите, що духовний і щоденний світи не розділені. Ваша духовна міць стане важливим інструментом, що має на меті подолати щоденні реалії. Коли ми введемо витончене духовне розуміння в безжальний світ бізнесу, то отримаємо переваги обох цих світів.

Справжній носій «кам'яного обличчя, чорного серця»

Коли забутий великий шлях Дао,

Чеснота й мораль виникає.

Коли знання та інтелект народжені,

Починається велика ілюзія.

Коли немає гармонії в сім'ї,

Шана батьків і відданість виникає.

Коли країна в безладі й хаосі,

З'являються лояльні посадовці.

Лао-цзи «Дао де цзин»

У кожній дії є два аспекти – внутрішній і зовнішній. Внутрішній – це сила, що мотивує чиясь дію. Її не видно. Зовнішній – вияв внутрішнього стану. Його бачать усі.

На противагу загальній думці, дії доброї людини не завжди обережні. Вони можуть бути жорстокі, холодні й байдужі. Мій друг якось висловив дуже глибоку думку, кажучи: «Коли люди діють надмірно добре, я завжди сумніваюся в їхніх мотивах».

Колись жив майстер, який мав багатьох учнів. Усі вони покладали великі сподівання, прагнучи отримати від нього мудрість, однак кожен мусив боротися з його неконтрольованими бажаннями. Здавалося, майстер не зважав на їхні неправильні дії й дозволяв їм самим виправдовувати свої невдачі, а потім як блискавка завдавав удару. Він суворо карав винуватців, іноді навіть батогом, щоб учні ніколи не забували його уроків. Свідок цього може вважати такі дії вчителя насильством і жорстокістю. Однак учні відчували до вчителя лише любов і були вдячні йому за навчання.

У християнській Біблії Євангеліст Марк оповідає про міняйл: коли Ісус Христос приходить до єрусалимського храму й розгнівано перекидає всі столи та ослони, кажучи, що Божий храм призначений для молитви й не має бути «печерою розбійників». Хоч це зовні скидалося на Ісусів гнів, воно не вплинуло на його мирний внутрішній стан.

Навпаки, деякі люди мають постійні пластикові усмішки на обличчі, щоб їх сприймали як позитивних осіб. Для більшості цілком зрозуміло, що така усмішка лише поверхова, однак ці люди вкладають всю конструктивну енергію в солодку зовнішність, залишаючись порожніми й безсилими всередині.

Зовнішність і дії доброї людини часом можуть здаватися жорстокими й насильницькими, а її поведінка – егоїстичною, однак людина ця має чисте серце. З другого боку, фальшивий проповідник може виражати очевидну сумирність і ніжність назовні, хоч усередині його єдиною метою є самозбагачення. Фальшивий проповідник, який прагне процвітати, залежить від схвалення публіки, тоді як добра людина живе в гармонії із собою – вона не прагне й не потребує зовнішнього схвалення.

Природний шлях «кам'яного обличчя, чорного серця» розташований поза людською маніпуляцією, поза дріб'язковими стандартами людського судження. Коли хтось діє в гармонії із Загальною волею, його дії гармонують із благом для всіх і користю для всіх. Ви не лицемірите й не прагнете хвали, та й не шукаєте схвалення. Ваші дії стрімкі, компетентні й незворушні. Досягаючи чогось, ви незворушні й не переймаєтеся через судження інших. У підкоренні ви ефективні й можете бути безжальні. У дії й бездіяльності ви незмінні. Ви – справжній носій «кам'яного обличчя, чорного серця».

Підсумок ключових моментів

Правильна функція людини – жити, а не існувати.

Джек Лондон

«Кам'яне обличчя, чорне серце» – таємний закон природи, що визначає успішну поведінку в усіх аспектах життя.

Часто ми такі зосереджені на тому, що дає нам добре самопочуття, що забуваємо про те, що робить нас великими. Розуміння того, як подолати біль, сумніви й поразку, є важливим аспектом гри на перемогу в житті.

Особистість сформовано не із сонця і троянд. Як сталь, її загартовано у вогні, між молотом і ковадлом.

Успішно жити – це жити, дотримуючись свого шляху, і не змінюватися відповідно до мрій інших людей.

«Кам'яне обличчя, чорне серце» стосується й не стосується безжальності, однак ви навчитеся того, що, визнаючи та пристосовуючи неруйнівну безжальність, розширите свободу дій, щоб досягти ефективності у виконанні завдання свого життя.

Звертаючись до цієї сили всередині вас, ви досягатимете незворушної ясності й зосередженості, що допоможе виявити омріяне майбутнє й досягти його.

«Кам'яне обличчя» як щит дає змогу захистити себе від критики й негативних думок інших.

Особа з «кам'яним обличчям» здатна позбутися внутрішніх сумнівів. Вона відмовляється визнати обмеження, які намагаються накласти на неї інші. Ще важливіше, що вона не визнає жодних обмежень, які ми самі накладаємо на себе. У своїх очах вона досконала.

«Чорне серце» як спис має вести битву з іншими і з собою.

Чорне серце безжальне, однак не обов'язково зле.

Особа з чорним серцем вища за недалекоглядне співчуття. Вона зосереджує увагу на своїй меті, ігноруючи втрати. Особа з чорним серцем має сміливість зазнавати поразки.

Носій «кам'яного обличчя, чорного серця» має тренувати здатність ігнорувати критику, насмішки та зневагу інших, водночас виконуючи свої обов'язки так, як вважає за правильне.

«Кам'яне обличчя, чорне серце» на найменш зрілому рівні не має моральних рефлексів. Воно прагне отримати тільки те, чого хоче. «Кам'яне обличчя» на цьому рівні геть безсовісне, «чорне серце» – геть безжальне.

Мудрість духовності – корінь повсякденного життя. Здатність відрізнити добро від зла істотна для носіїв «кам'яного обличчя, чорного серця». Поза нами нема кого долати. Коли ви успішно подолаете себе, світ лежатиме у вас під ногами.

Найвищою сміливістю воїна з «кам'яним обличчям, чорним серцем» є незворушність. Це означає, що він має сміливість битися, а не боятися, може відчужитися від емоцій, пов'язаних із поразкою, щоб вони не заважали.

Поєднуючи духовний і матеріальний світи, ви зможете створити основу, щоб сполучити витончений духовний світ і безжальний світ бізнесу. Зрештою ви не побачите жодних поділів чи конфліктів між духовним світом і світом бізнесу. Ваш витончений духовний світ стане важливим інструментом, призначеним долати щоденні реалії.

Коли хтось діє в гармонії із Загальною волею, його дії узгоджені з благом і користю для всіх. Ви не лицемірите й не прагнете хвали, але й не шукаєте схвалення. Ваші дії стрімкі, компетентні й незворушні. Досягаючи чогось, ви незворушні й не переймаєтеся через судження інших. У підкоренні ви ефективні й можете бути безжальні. У дії й бездіяльності ви незмінні. Ви – справжній носій «кам'яного обличчя, чорного серця».

Розділ 2

Підготовка до «кам'яного обличчя, чорного серця»: одинадцять принципів забути вивчене

Квітка, що живе одна,

Не має заздрити штурпакам,

Яких багато.

Рабіндранат Тагор

«Кам'яне обличчя, чорне серце» – це не просто розумний спосіб маніпулювати світом для вашої особистої вигоди. Це природний стан нашого буття. Цей стан ми втратили через сповнених найкращими намірами людей, які втовкмачили нам усі правила того, як ми маємо поводитись і відчувати. Він втрачений для нас через внутрішній образ, який ми створили для себе з очікувань і вірувань інших. Досягти «кам'яного обличчя, чорного серця» передусім означає повернути природний стан нашого справжнього «я».

I. Зруйнують обмеження внутрішніх образів і зовнішніх стандартів

Мій друг майже у п'ятдесят років мав приблизно 45 кг зайвої ваги впродовж усього дорослого життя. Хоч він принаймні сім разів втрачав вагу, однак завжди набирив її знову. Під час психологічної консультації він виявив корінь своєї проблеми. Мій друг збагнув, що, худнучи, він діяв набагато агресивніше та ставав зовсім не «приятним і добрим» до інших. Змалку сім'я

вчила його, що найбільша цінність – бути «добрим» до людей, тож він починав істи, щоб вгамувати свою надмірну енергію.

У дитинстві більшість із нас вчать того, що найвищою нагородою у світі є визнання з боку інших. Може, це не висловлюють надто красномовно, однак воно приховано звучить у всьому, що нам подають як правильне й хороше. Ми слухняні, адже хочемо зробити приємне нашим батькам. Ми старанні та слухняні, адже прагнемо зробити приємне нашим учителям. Ми ділимося іграшками, щоб наші друзі у дворі любили нас. Коли ми намагаємося вибрати свій шлях, нам кажуть, що ми егоїсти й погані. Якимось трибом уявлення про те, «що таке добре і що таке погане», перемішалися в нашій голові з потребою отримати схвалення від інших. Насправді ті люди, які вчать нас, як правильно діяти, самі є жертвами цієї плутанини.

Коли ми дорослішаємо, стає дедалі очевидніше, що, постійно оглядаючись на інших і шукаючи їхнього схвалення, ми відхиляємося від найефективнішого шляху свого розвитку. Однак абсолютна більшість із нас і далі так поводить. Часом ми експериментуємо з егоцентричністю, однак зазвичай виявляємо, що це погіршує наші внутрішні відчуття внаслідок попереднього виховання.

«Позитивні» люди не мають бути егоїстами дуже часто. Навіть коли ми знаємо, що успіх наших починів потребує певної дози егоцентричності, ми й далі намагаємося бути приязними. Єдина винагорода за це – наша внутрішня впевненість у своїх високих «чеснотах». Те саме стосується й багатьох інших «неегоїстичних» чеснот. Однак фактично це пафосна та прихована поведінка. Часто ми маскуємо нашу зосередженість на собі, подаючи її як турботу про інших, і далі здобуваємо схвалення інших людей, забуваючи про право на свій шлях.

Ми часто дозволяємо іншим несправедливо трактувати нас, бо не хочемо конфліктувати з ними або збуджувати свої глибоко вкорінені уявлення про правильне й неправильне. Замість цього ми заспокоюємо себе, відчуваючи моральну вищість. Ми кажемо собі, що ми вищі за суперечку навколо неважливих справ. Однак, попри всі наші думки, фактично ми підставляємо другу щоку. Не тому, що це краще, а тому, що так легше.

Урок вартістю тридцять три тисячі доларів

Я отримала урок про те, що «намагатися бути хорошим» може стати не найкращою поведінкою, сплативши тридцять три тисячі доларів за це навчання.

Джим – успішний бізнесмен із Вашингтона, округ Колумбія. Він – один із найшанованіших у світі учасників політичних форумів. Джим наймає промовців для політичних мітингів та конференцій і публікує щотижневий політичний бюлетень. Зустрівшись, ми з першого погляду сподобалися одне одному. Він дуже приязна людина й позитивно ставиться до азійської культури.

Одного разу Джим приїхав у Портленд, штат Орегон, де я тоді мешкала. Його супроводжував політик, який вів передвиборчу кампанію. Ми зустрілися за вечерею. Під час цієї розмови я запитала, як продають його щойно надруковану книжку. Джим відповів, що найняв рекламну агенцію, підписавши

угоду на десять місяців; хоч це й коштувало кількох тисяч доларів на місяць, він отримав багато запрошень на теле-та радіопрограми саме завдяки цій рекламній агенції.

Джим гордо дав мені п'ять-шість сторінок надрукованого тексту. На них були зазначені телевізійні програми й радіошоу, на яких він виступав. Вражена, я поглянула на той список уважніше. Крім однієї появи на KABC-TV[1 – Один із найпопулярніших телевізійних каналів у Лос-Анджелесі, штат Каліфорнія. (Тут і далі прим. перекл.)], решту становили лише другорядні радіостанції! Я не могла повірити своїм очам. Я дивувалася, чому вони не вивели його на якісь популярніші радіо-й телевізійні ток-шоу. Що робили ці рекламники за його гроші?

Коли ми попрощалися, я подумала, що Джимові, можливо, потрібна моя допомога. Я сама рекламувала себе останні три роки, тож навчилася дечого про цей бізнес. Наприклад, я дізналася, що бути запрошеним на одне популярне шоу у сто разів краще, ніж узяти участь у безлічі незначних передач. Я також знала, що деякі рекламні агенти намагаються привабити своїх клієнтів, наповнюючи їхній графік багатьма дрібними виступами, часто в радіопрограмах, які слухає дуже мало людей. Я подумала, що мені зовсім нескладно допомогти йому. У мене були численні контакти осіб, які сприйняли б мою рекомендацію серйозно.

Наступного дня я зателефонувала Джиму. Я сказала, що хочу допомогти йому й надам деякі свої контакти, тож він може посилатися на мене. Джим був дуже щасливий, красно дякував, а потім додав:

– Я хочу опублікувати в наступному бюлетені огляд твоєї нової книжки «Азійські розумові ігри».

Наступного ранку я отримала телефонний дзвінок. Джим ввічливо сказав:

– Ще раз дякую за ті контакти, що ти дала вчора.

– Прошу, – відповіла я. – Жодних проблем.

Він вів далі:

– Моя компанія публікує бюлетень із переліком усіх організацій, які наймають політичних промовців.

– Знаю. У мене є такий, – відповіла я.

Джим додав:

– І ми його щомісяця оновлюємо. Тепер він містить понад триста позицій.

Я не могла зрозуміти, куди він хилить зі своєю розмовою. Може, хоче віддячити за допомогу, подарувавши оновлений бюлетень?

Однак Джим не вгавав:

– Моя секретарка сказала, що ти не продовжила своєї передплати.

– Так, бо переїжджала, тож багато чого втратила в тій метушні.

Я намагалася брехати, щоб показати себе в позитивному світлі. Насправді я назбирала за шість місяців купу цих бюлетенів, які забирали місце в кабінеті, чекаючи, поки я їх прочитаю, тому й не прагнула продовжувати свою передплату.

Повністю ігноруючи мої слова, Джим приголомшив мене та сказав:

– Як ти збираєшся платити – кредиткою чи чеком?

– Можеш надіслати мені рахунок? Я зараз працюю й не хочу відриватися, – пробурмотіла я.

Мені було дуже незручно відчувати його тиск щодо поновлення передплати, адже я цього не хотіла. Я намагалася бути максимально ввічливою та прагнула якнайшвидше позбутися Джима, забувши про нього взагалі.

Однак Джим почав тиснути ще сильніше:

– Ми не публікуємо оглядів книжок тих людей, які не є нашими передплатниками.

Він хотів грошей і негайно.

Усе ще намагаючись бути хорошою, я погодилася:

– Гаразд, піду по свою кредитку.

Отже, я сплатила йому триста доларів.

Я витратила тисячі доларів, щоб створити ті контакти. Телефонні дзвінки, факси, реклама, подорожі – усе це великі інвестиції. А я віддала йому їх просто з люб'язності. Він зрозумів це? Джим просто попросив, щоб я сплатила триста доларів за передплату як вдячність!

Звісно, я зустрілася з майстром «кам'яного обличчя, чорного серця». Це було «кам'яне обличчя», бо він геть не зважав на те, що я думаю про нього. Його очі були спрямовані на мету. Хоч я не сказала відкрито, що мене не цікавить передплата, але дала кілька месиджів. Він або не чув їх, або не зважав на них.

Це був майстер чорного серця, який хотів, щоб я залізла у свій гаманець і підтримала його бюлетень навіть після того, як дала йому інформацію, варту тисяч доларів.

Джим усе робив правильно згідно з концепцією «кам'яного обличчя, чорного серця». Моею помилкою було те, що я не мала жодної бізнесової мети, прагнучи лише допомогти йому. Ще гірше те, що я не встановила ціни для моїх рекомендацій. Я віддала йому це так, ніби воно було нічого не варте. Я віддала Джиму контакти, вважаючи, що «ввічливі» люди роблять одне одному приємні речі.

Джим мав лише свою мету – іти вперед. З другого боку, якби я широко віддала інформацію, не висуваючи жодних умов, тоді те, що він зробив, нічим не загрожувало б мені. Насправді моя приязність була фальшивим жестом, покликаним отримати Джимове схвалення.

Ми можемо легко потрапити в таку пастку. Нас ідеалістично вчать давати й не очікувати нічого навзаєм, однак насправді більшість із нас звикла віддавати, маючи певні очікування. У цьому зіткненні із Джимом у глибині мого мозку відбувалися певні розрахунки.

Наша розмова мала відбуватися приблизно так: «Джиме, хочеш, щоб я ввела тебе в деякі відомі шоу, у яких брала участь? Вони справді дуже вплинули на рекламу та продаж моїх книжок». Звісно, Джим погодився б. Тоді я мала сказати: «За останні три роки я дуже активно рекламувала свої книжки на телебаченні та радіо й накопичила великий досвід. Ти можеш продати більше книжок, узявши участь у відомому шоу, а не виступати на сотні маловідомих станцій чи непопулярних шоу. Я можу сама зателефонувати на ці шоу, щоб порекомендувати тебе та твою книжку. Скільки це тобі коштувало б?»

Щойно я поставила б Джиму умови, він міг би сказати щось на зразок того, що не збирався платити мені, або спитати, скільки я хочу за свої послуги. Тоді я сказала б: «Джиме, я не хочу, щоб ти платив мені грошми. Пропоную укласти угоду на обмін послугами. Пропозиція така: ці зв'язки є наслідком трирічних інвестицій у рекламу. Я маю дуже добрі відносини з ведучими ток-шоу. Лише витрати часу еквівалентні інвестиції тисяч доларів. Я продала свою першу книжку «Китайські розумові ігри», видану власним коштом, беручи активну участь у мас-медіа й не використовуючи системи дистрибуції. Унаслідок цього за рік я заробила шестизначну суму. Думаю, визначити вартість бартеру в розмірі десяти тисяч доларів буде чесно. Як гадаєш?»

Кінець ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=50373538&lfm=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Один із найпопулярніших телевізійних каналів у Лос-Анджелесі, штат
Каліфорнія. (Тут і далі прим. перекл.)